

Excel·lent en demagògia

El dijous 24 de març, una mànega de diferències generacionals i estamentals sacsejà les dependències de l'Ajuntament valencià. Feia temps que, en les escales del consistori, no hi confluïen tantes suors cronològicament distintes. Centenars de pares ofesos hi havien acudit en companyia de nens i professors a protestar per un avís i una decisió brusques, sense concessions: Dolores García Broch, regidora d'Educació i Acció Cultural de l'Ajuntament de València, i capdavantera del sector dur d'UV, havia confirmat als interessats que el Patronat que controla la xarxa d'escoletes o escoles públiques infantils de la ciutat de València serà desmantellat ben aviat amb una retirada total de subvencions. Crits de guerra i de prec emesos per columnes humanes d'afectats irritats eren esmorteïts per 40 policies que protegien la regidora i Rita Barberà, alcaldessa del Partit Popular. Per als descontents, el dia s'acabà en buit i fracàs. Per als polítics, fou un prefaci: l'endemà al matí es ratificaren al ple municipal els dissenys de García Broch. La tensió que es mastegava en l'ambient es transformà en nàusea, i els seus efectes foren rebuts pels regidors Feliciano Albada-lejo i Francesc Díez, d'EUPV, com també pel regidor socialista Roberto Cantos. Aquests foren insultats per la titular d'educació regionalista rememorant la guerra civil i uns suposats afusellaments republicans. L'hemicicle no deixava de reflectir l'acarnissada situació de malestar que l'anul·lació de subvencions ha desfermat en carrers i aules del cap i casal valencià.

Les escoletes. Dolores García Broch esgrimeix arguments abonats per UV i el PP per dur a terme la seua taxativa jugada política. Segons que ha

Les escoles infantils de València han rebut un colp de gràcia definitiu amb la retirada de subvencions de l'Ajuntament.

declarat als mitjans locals de comunicació, les subvencions potenciaven un model d'educació privat en què les subvencions arreceraven una sèrie de treballadors afins al PSOE i a EU. Ara pretén substituir els diners municipals amb una inversió distinta, anomenada xec escolar, consistent en una quantitat de diners atorgada a les famílies sol·licitants, segons l'estat de la seua economia domèstica, per a facilitar el pagament de les quotes mensuals dels nens que acudesquen als jardins d'infància privats. Per la regidora, el xec és sinònim d'alliberament, i no l'escola pretesament pública. "No fa estrany aquest afany privatitzador. De fet, en un congrés educatiu tingut a Gandia en 1989, re-

presentants del PP ja parlaven del xec escolar i de privatització. Els populars, en aquest cas, és molt possible que s'aprofiten de la política d'educació d'UV", manifesta una representant dels educadors afectats del sector públic.

Això no obstant, García Broch no deixa d'insistir a fer creure que ella ha privatitzat d'una manera coherent un espectre que ja era privat. Més encara, en les declaracions a la premsa afirma que els professionals descontents només volen perpetuar una escola privada de l'amiguisme per comptes de crear unes guarderies privades democràtiques i racionals.

La regidora té una part de raó: en les escoles afectades, la gent ha de pagar per dur-hi els xiquets. Però hi ha tot de matisos que les diferencien profundament d'allò que s'entén per jardins d'infància privats. "En primer lloc, s'ha de dir que les escoletes van nàixer entre 1978 i 1979, en el context de la transició, i en una conjuntura especial. La finalitat última era la gratuïtat absoluta per a l'alumnat infantil. Però

L'Ajuntament de València. Va patir una irada protesta col·lectiva.

RAFA GIL

abans d'arribar-hi —i per problemes financers i de manca de definició jurídica—, es decidí que les despeses foren cobertes tripartidament entre l'Ajuntament, la Conselleria de Cultura i Educació i els pares dels xiquets. Es tractava de vincular-hi els sectors socials implicats”, declara Francesc Díez, regidor d'EUPV.

Nascut directament dels barris, el fenomen de les escoletes pretenia des del principi enllaçar amb les teories de Piaget i altres investigadors educatius que aconsellen que cal començar la formació educativa de l'ésser humà

des dels inicis. Però les institucions encara avui no han trobat una alternativa regulada i clarificada en una xarxa d'ensenyament per a l'educació infantil (de 0 anys a 5, per més que ara es considere l'edat de 3 anys a 6 com una etapa distinta, dita pre-escolar). No passa el mateix en la primària, a partir dels 6 anys, que la Constitució estableix com a obligatòria i gratuïta. Tenint en compte això, comencen a gestar-se en 1979 escoles de barri de tarannà progressista i amb voluntat formativa, ben distintes de les guarderies tradicionals, on els nens passen l'estona sense cap programa d'ensenyament definit, esperant que els pares acaben de treballar. Així, doncs, es creen 5 escoles plenament municipals, laiques i sense ideari de centre. Més tard, s'erigiren 24 escoles més, gestionades per un patronat organitzat en cooperatives a iniciativa dels veïns, que veïen en aquest model una sòlida oportunitat de formació primerenca dels infants sota l'atenció de personal qualificat. Serien gestionades com una empresa privada, però amb el suport monetari del pacte municipal d'aleshores (PSOE-PC), i s'adequarien als requeriments que establiria la LOGSE. Tres pilars sostenien aquest ensenyament: una clara concepció de país, un ensenyament normatiu del català i una tra-

La policia impedi en tot moment que els manifestants pogueren acostar-se a Dolores García Broch i a Rita Barberà. Tot i la insistència, els pares, els xiquets i els educadors no pogueren aconseguir que la regidora d'Educació s'avinguera a un diàleg amb els representants dels afectats. La qüestió de la supressió de subvencions ha anat degenerant en un malestar aguditzat per la inflexibilitat de García Broch. Aquesta, a més, ha declarat a la premsa que la manifestació pot considerar-se com una acció il·lícita extremadament condemnable.

jectòria educacional progressista. Segons Joan Moliner, veu del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià (STE-PV), “és a aquest model que hem de referir-nos sense cap dubte com a públic, prescindint dels malentesos provocats per García Broch, perquè s'ajusta a la LOGSE; i cal insistir que ha intentat de vèncer en tot moment dificultats econòmiques per poder definir-se com una escola del tot gratuïta”.

En 1991, pareixia que els acords entre la Conselleria, l'Ajuntament i els pares permetrien que no es pagara cap quota per portar els xiquets a les escoletes, però, segons el regidor del PSOE Roberto Cantos, “en aquell moment vingueren les eleccions i canvià l'equip de govern, i així es desferen els acords aconseguits poc abans de l'arribada de la dreta”.

Ràpida privatització. Des que PP-UV s'apodera de l'alcaldia comença una operació privatitzadora que afecta directament les escoles infantils. Els locals de les 5 escoles municipals, propietat de l'Ajuntament, són oferts en subhasta pública. Especialment cridaner per a l'opinió pública és el cas de l'escoleta del Jardí d'Aiora, construcció valorada en desenes de milions de pessetes, que ha passat a mans de la societat Marni (amb la qual hi ha vinculat el cognom Marín, ben conegut dins el sector educatiu) amb un lloguer baratíssim que s'acosta a les 100.000 pessetes al mes. Segons Josep Vicent Hernández, responsable d'ensenyament de CC OO, “no hem d'oblidar que la regidora és empresària de la branca d'educació i propietària del col·legi García Broch, on també té serveis de guarderia. Es lleva d'enmig unes escoles que desprestigien les privades com la que ella regenta, i les cedeix a poc preu a amics o empresaris políticament afins”. L'última maniobra de privatització ha estat duta a terme en les 24 escoles del Patronat, que ha decidit de deixar sense subvencions les escoles; unes subvencions que servien per a pagar el lloguer dels jardins d'infància.

Sense aquest suport, 166 educadors aniran a l'atur quan s'acabe aquest curs, 1.700 xiquets hauran de canviar de tipus d'ensenyament i d'escola i uns 3.400 pares i mares hauran de decidir quin camí nou tracen per als fills. La resposta a tots els maldecaps, la regidora la redueix al xec escolar. Una alternativa que sembla que no complau els perjudicats, perquè, segons una de les mares afectades, “el xec no soluciona res. Facilita que una família pugui pagar una guarderia privada. Però el problema no és aquest, sinó que desapareixerà un sistema educatiu pedagògic i progressista, que serà reemplaçat per un sistema ranci que no desitgem de cap manera per als nostres fills”

Joan M. Oleaque